

PRO BONO



Apríl/2022

1. NOVELA ZÁKONA O BOZP

Dôležitou súčasťou pracovnoprávných vzťahov je bezpochyby aj oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Novela zákona o BOZP má ambíciu predovšetkým sprecizovať doterajšiu právnu úpravu a zosúladiť ju s potrebami aplikačnej praxe, či znížiť administratívnu záťaž.

2. NOVELA ZÁKONA O INŠPEKcii PRÁCE

V snahe o zefektívnenie organizácie a riadenia sústavy inšpekcie práce prináša náš zákonodarný zbor aj novelu zákona o inšpekcii práce.

3. NOVELA ZÁKONA O PÔSOBNOSTI ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY VO VECIACH PREKURZOROV A VÝBUŠNÍN

Po novom sa menia aj podmienky povoľovania, dovážania, vlastníctva alebo používania prekurzorov, a to práve novelou zákona o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov a výbušnín.

4. NOVELA ZÁKONA O REGULÁCII V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

Národná rada Slovenskej republiky sa dotkla aj oblasti regulácie v sieťových odvetviach. Novela zákona o regulácii v sieťových odvetviach sa snaží predovšetkým zefektívniť prvok cenovej regulácie na trhu dodávky elektriny a dodávky plynu.

5. ZÁKON O CELOEURÓPSKOM OSOBNOM DÔCHODKOVOM PRODUKTE

Národná rada Slovenskej republiky priniesla koncom marca 2022 aj nový zákon o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte, ktorý by mal byť vhodný najmä pre mladých ľudí a mobilných pracovníkov, pre ktorých má priniesť rozšírenie možnosti výberu a ponúknuť riešenia pre občanov, ktorí aktívne využívajú právo na voľný pohyb.

6. ZÁKON O CENTRÁLNO M REGISTRI ÚČTOV

Do slovenského právneho poriadku sa po novom dopĺňa centralizovaný automatizovaný mechanizmus, umožňujúci oprávneným orgánom verejnej moci, včasnú identifikáciu majiteľov a disponentov bankových účtov alebo platobných účtov vrátane bezpečnostných schránok, čo je nevyhnutným predpokladom zvýšenia

efektivity pri predchádzaní, odhaľovaní, vyšetrovaní alebo stíhaní páchatelov závažných trestných činov, resp. následného zaistenia majetku a výnosov z trestnej činnosti.

NOVELA ZÁKONA O BOZP

Dôležitou súčasťou pracovnoprávných vzťahov je bezpochyby aj oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Novela zákona o BOZP má ambíciu predovšetkým sprecizovať doterajšiu právnu úpravu a zosúladiť ju s potrebami aplikačnej praxe, či znížiť administratívnu záťaž.

Dňa 16. marca 2022 bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. 114/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novela okrem zákona o BOZP mení a dopĺňa aj (A) zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „živnostenský zákon“), (B) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“), (C) zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) a (D) zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelávaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní dokladov“).

→ Cieľ novely

Cieľom novely je najmä sprecizovanie doterajšej právnej úpravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, jej zosúladenie s potrebami aplikačnej praxe, zapracovanie systémových zmien a zníženie administratívnej záťaže bez negatívneho vplyvu na doterajšiu úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o BOZP priniesla, je úprava ustanovenia § 7 ods. 5 zákona o BOZP. Opakované oboznamovania zamestnancov s pravidlami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa upravuje z pôvodných dvoch rokov na tri roky, s dôrazom na zlepšovanie podnikateľského

prostredia a znižovanie administratívnej záťaže (ustanovenie § 7 ods. 5 zákona o BOZP).

Novela ďalej zakotvuje minimálnu lehotu päť pracovných dní zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť, aby sa mohli oboznámiť s podkladmi a mali dostatočný čas na vyjadrenie sa napríklad ku návrhu koncepcie politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, k návrhu programu jej realizácie a k ich vyhodnoteniu a podobne (ustanovenie § 10 zákona o BOZP).

Novinkou je aj doplnené ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o BOZP.

„Ak lehota podľa ustanovenia § 16 ods. 6 zákona o BOZP alebo podľa ustanovenia § 16 ods. 8 zákona o BOZP uplynie v období, keď je fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa ustanovenia § 16 ods. 1 písm. b) zákona o BOZP, uznaná za dočasne práceneschopnú, lehota sa považuje za zachovanú, ak táto fyzická osoba sa podrobí lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci alebo absolvuje aktualizáciu odbornú prípravu do troch mesiacov od ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti. V období od ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti do oznámenia výsledku lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci alebo do absolvovania aktualizácie odbornej prípravy nemôže fyzická osoba vykonávať činnosť, na ktorú má vydaný preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa ustanovenia § 16 ods. 1 písm. b) zákona o BOZP“ (ustanovenie § 16 ods. 9 zákona o BOZP).

Uvedená úprava ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o BOZP umožní fyzickým osobám vykonávajúcim odborné činnosti udržať si odbornú spôsobilosť aj v prípade, ak lehota piatich rokov uplynie v čase dočasnej práceneschopnosti zamestnanca. Uvedená úprava zároveň zabezpečuje, že fyzické osoby, ktorých platnosť overenia zdravotnej spôsobilosti spočíva, nemôžu vykonávať odborné činnosti až do dňa, keď sa im oznámi výsledok lekárskej preventívnej prehliadky. Uvedená úprava tiež umožní fyzickým osobám vykonávajúcim odborné činnosti udržať si odbornú spôsobilosť aj v prípade, ak lehota piatich rokov od absolvovania aktualizácie odbornej prípravy uplynie v čase dočasnej práceneschopnosti zamestnanca. Uvedená úprava zároveň zabezpečuje, že fyzické osoby, ktorých platnosť aktualizácie odbornej

prípravy spočíva, nemôžu vykonávať odborné činnosti až do dňa, keď absolvujú aktualizačnú odbornú prípravu.

Azda najvýznamnejšou úpravou si prešlo ustanovenie § 23 zákona o BOZP, upravujúce osobu bezpečnostného technika.

„Bezpečnostným technikom je fyzická osoba, ktorá má platné osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika (ďalej len „osvedčenie bezpečnostného technika“) vydané Národným inšpektorátom práce“ (ustanovenie § 23 ods. 1 zákona o BOZP).

„Podmienkou na vydanie osvedčenia bezpečnostného technika je, že žiadateľ (A) získal úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, absolvoval odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie bezpečnostných technikov a úspešne vykonal skúšku bezpečnostného technika, (B) získal odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rámci stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou alebo vysokoškolského štúdia na oprávnenej škole, ktorá obsah a rozsah študijného zamerania bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vymedzila po dohode s Národným inšpektorátom práce, a tak získala oprávnenie na výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika (ďalej len „škola“), a úspešne vykonal skúšku bezpečnostného technika alebo (C) má najmenej päťročnú prax inšpektora práce“ (ustanovenie § 23 ods. 2 zákona o BOZP).

„Osvedčenie bezpečnostného technika sa vydáva na základe žiadosti; žiadateľ o osvedčenie bezpečnostného technika podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. c) zákona o BOZP môže podať žiadosť o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika najneskôr do dvoch rokov od skončenia vykonávania činnosti inšpektora práce. Žiadateľ v žiadosti o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu a k žiadosti priloží (A) doklad o získaní úplného stredného všeobecného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania a doklad o absolvovaní odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie bezpečnostných technikov, ak žiada o osvedčenie bezpečnostného technika podľa

ustanovenia § 23 ods. 2 písm. a) zákona o BOZP, (B) doklad o získaní odborného vzdelania v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rámci stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou alebo vysokoškolského štúdia na škole, ak žiada o osvedčenie bezpečnostného technika podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP, (C) doklad o najmenej päťročnej praxi inšpektora práce, ak žiada o osvedčenie bezpečnostného technika podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. c) zákona o BOZP, (D) doklad o zaplatení správneho poplatku“ (ustanovenie § 23 ods. 3 zákona o BOZP).

„Skúška bezpečnostného technika sa vykonáva pred skúšobnou komisiou. Predsedu skúšobnej komisie a ďalších členov skúšobnej komisie vymenúva generálny riaditeľ Národného inšpektorátu práce z radov odborníkov z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Členom skúšobnej komisie musí byť najmenej jeden bezpečnostný technik a najmenej jeden inšpektor práce s odbornou praxou inšpektora práce najmenej tri roky. Skúška bezpečnostného technika pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. Dátum konania skúšky bezpečnostného technika Národný inšpektorát práce písomne oznámi žiadateľovi najmenej tri týždne vopred“ (ustanovenie § 23 ods. 4 zákona o BOZP).

„Podmienkou úspešného vykonania skúšky bezpečnostného technika žiadateľom je preukázanie znalosti právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosti uplatňovať ich a znalosti požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosti prakticky ich vykonávať; okruh požiadaviek Národný inšpektorát práce zverejňuje obvyklým spôsobom“ (ustanovenie § 23 ods. 5 zákona o BOZP).

„Žiadateľ, ktorý vykonal skúšku bezpečnostného technika neúspešne, môže do šiestich mesiacov odo dňa neúspešne vykonanej skúšky bezpečnostného technika požiadať Národný inšpektorát práce o opakovanie skúšky bezpečnostného technika“ (ustanovenie § 23 ods. 6 zákona o BOZP).

„Národný inšpektorát práce zastaví konanie o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika, ak sa žiadateľ nedostavil na skúšku bezpečnostného technika alebo na opakovanie skúšky bezpečnostného technika bez ospravedlnenia,

nepožiadal o opakovanie skúšky bezpečnostného technika podľa ustanovenia **§ 23 ods. 6** zákona o BOZP alebo opakovanú skúšku bezpečnostného technika vykonal neúspešne“ (ustanovenie **§ 23 ods. 7** zákona o BOZP).

„Národný inšpektorát práce vydá žiadateľovi osvedčenie bezpečnostného technika do 15 dní odo dňa úspešne vykonanej skúšky bezpečnostného technika alebo do 30 dní odo dňa podania žiadosti o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika, ak žiadateľ žiada o osvedčenie bezpečnostného technika podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2 písm. c)** zákona o BOZP. Osvedčenie bezpečnostného technika sa vydáva na neurčitý čas a obsahuje **(A)** názov a sídlo Národného inšpektorátu práce, **(B)** ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, na základe ktorého sa vydáva osvedčenie bezpečnostného technika, **(C)** evidenčné číslo osvedčenia bezpečnostného technika, **(D)** meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu bezpečnostného technika, **(E)** dátum vykonania skúšky bezpečnostného technika; to neplatí pre osvedčenie bezpečnostného technika vydané na základe splnenia podmienky podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2 písm. c)** zákona o BOZP, **(F)** dátum a miesto vydania osvedčenia bezpečnostného technika, **(G)** meno, priezvisko a podpis predsedu skúšobnej komisie; to neplatí pre osvedčenie bezpečnostného technika vydané na základe splnenia podmienky podľa ustanovenia **§ 23 ods. 2 písm. c)** zákona o BOZP a osvedčenie vydané podľa ustanovenia **§ 23 ods. 12** zákona o BOZP, **(H)** odtlačok pečiatky, meno, priezvisko, funkciu a podpis zástupcu Národného inšpektorátu práce“ (ustanovenie **§ 23 ods. 8** zákona o BOZP).

„Bezpečnostný technik je povinný do piatich rokov odo dňa vydania osvedčenia bezpečnostného technika absolvovať aktualizačnú odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie bezpečnostných technikov. Ďalšiu aktualizačnú odbornú prípravu je bezpečnostný technik povinný absolvovať do piatich rokov odo dňa ukončenia predchádzajúcej aktualizačnej odbornej prípravy. Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie uvedie v osvedčení bezpečnostného technika dátum ukončenia aktualizačnej odbornej prípravy a zároveň vydá bezpečnostnému technikovi písomné potvrdenie o jej absolvovaní“ (ustanovenie **§ 23 ods. 9** zákona o BOZP).

„Osvedčenie bezpečnostného technika stráca platnosť **(A)** nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odobratí osvedčenia bezpečnostného technika podľa ustanovenia **§ 25 ods. 1** zákona o BOZP, **(B)** ak bezpečnostný technik neabsolvoval aktualizačnú odbornú prípravu“ (ustanovenie **§ 23 ods. 10** zákona o BOZP).

„Bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie bezpečnostného technika, môže opätovne požiadať o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika najskôr po uplynutí jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí osvedčenia bezpečnostného technika“ (ustanovenie **§ 23 ods. 11** zákona o BOZP).

„Národný inšpektorát práce je povinný po overení zmeny mena, priezviska alebo adresy trvalého pobytu bezpečnostného technika bezplatne vydať bezpečnostnému technikovi nové osvedčenie bezpečnostného technika, ak písomne oznámi zmenu svojho mena, priezviska alebo adresy trvalého pobytu a priloží pôvodné osvedčenie bezpečnostného technika“ (ustanovenie **§ 23 ods. 12** zákona o BOZP).

„Národný inšpektorát práce vedie evidenciu vydaných a odobratých osvedčení bezpečnostného technika, ktorá obsahuje **(A)** meno, priezvisko a titul bezpečnostného technika, **(B)** dátum narodenia a adresu trvalého pobytu bezpečnostného technika, **(C)** dátum podania žiadosti o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika, **(D)** číslo podania žiadosti o vydanie osvedčenia bezpečnostného technika, **(E)** evidenčné číslo osvedčenia bezpečnostného technika, **(F)** dátum vydania osvedčenia bezpečnostného technika, **(G)** dátum odobratia osvedčenia bezpečnostného technika, **(H)** dátum straty platnosti osvedčenia bezpečnostného technika“ (ustanovenie **§ 23 ods. 13** zákona o BOZP).

„Národný inšpektorát práce zverejňuje na svojom webovom sídle zoznam vydaných a odobratých osvedčení bezpečnostného technika, ktorý obsahuje údaje uvedené v ustanovení **§ 23 ods. 13 písm. a) a e) až h)** zákona o BOZP“ (ustanovenie **§ 23 ods. 14** zákona o BOZP).

„Fyzická osoba môže činnosť bezpečnostného technika namiesto osvedčenia bezpečnostného technika vykonávať na základe platného dokladu o

uznaní odbornej spôsobilosti; na tento doklad sa primerane vzťahujú ustanovenia **§ 23 ods. 9 až 14 a § 25 ods. 1** zákona o BOZP“ (ustanovenie **§ 23 ods. 15** zákona o BOZP).

→ Živnostenský zákon

Okrem zákona o BOZP sa novelou mení aj **živnostenský zákon** do ktorého sa po novom dopĺňa nové prechodné ustanovenie k úpravám účinným od **01. januára 2023** - ustanovenie **§ 80a** živnostenského zákona.

→ Zákon o správnych poplatkoch

Z pohľadu zmien v **zákone o správnych poplatkoch** sa v prílohe v Sadzobníku správnych poplatkov XIII. časti Bezpečnosť práce a technické zariadenia položke **202 písm. d)** slová „osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika“ nahrádzajú slovami „osvedčenia o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika“.

→ Zákon o inšpekcii práce

V **zákone o inšpekcii práce** sa napríklad kompetencia Národného inšpektorátu práce

vydávať osvedčenie autorizovanému bezpečnostnému technikovi upravuje na kompetenciu vydávať fyzickej osobe osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika (ustanovenie **§ 6 ods. 1 písm. d)** zákona o inšpekcii práce).

→ Zákon o uznávaní dokladov

Na záver novela dopĺňa aj **zákon o uznávaní dokladov**. Na koniec ustanovenia **§ 28 ods. 1** zákona o uznávaní dokladov novela pripája nasledovnú vetu: „Ak na vykonanie skúšky spôsobilosti nie je oprávnená profesijná organizácia, stavovská organizácia, uznaná vysoká škola alebo uznaná stredná škola, skúšku spôsobilosti vykoná príslušný orgán, ak to ustanovuje osobitný predpis“ (ustanovenie **§ 28 ods. 1** zákona o uznávaní dokladov).

Obsahom tohto príspevku bol z dôvodu rozsiahlosti vlastného textu novely len prehľad najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o BOZP priniesla.

→ Účinnosť novely

Novela nadobudne účinnosť dňa **01. januára 2023**.

NOVELA ZÁKONA O INŠPEKCII PRÁCE

V snahe o zefektívnenie organizácie a riadenia sústavy inšpekcie práce prináša náš zákonodarný zbor aj novelu zákona o inšpekcii práce.

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **16. marca 2022** zákon č. **113/2022** Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **125/2006** Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. **82/2005** Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novela okrem zákona o inšpekcii práce mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **5/2004** Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), **(B)** zákon č. **523/2004** Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), **(C)** zákon č. **528/2008** Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci“), **(D)** zákon č. **539/2008** Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore“), **(E)** zákon č. **583/2008** Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prevencii“), **(F)** zákon č. **404/2011** Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), **(G)** zákon č. **292/2014** Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o príspevku z EŠIF“), **(H)** zákon č. **423/2015** Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. **431/2002** Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“), **(I)** zákon č. **112/2018** Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnej ekonomike“) a **(J)** zákon č. **215/2021** Z. z.

o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskoršieho predpisu (ďalej len „zákon o podpore v čase skrátenej práce“).

→ Ciel' novely

Hlavným zámerom novely je snaha zefektívniť organizáciu a riadenie sústavy inšpekcie práce, a to najmä tým, že sa namiesto funkcie „hlavný inšpektor práce“ zavedie manažérska funkcia „riaditeľ inšpektorátu práce“ bez povinnosti mať odbornú spôsobilosť inšpektora práce, ale so zachovaním povinnosti päťročnej odbornej praxe v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pracovného práva alebo inšpekcie práce.

V nasledujúcom texte prinášame prehľad najdôležitejších zmien, ktoré novela prináša do vyššie uvedených zákonov.

(1) Upravuje sa moment zápisu do centrálného verejne prístupného zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré v predchádzajúcich piatich rokoch porušili zákaz nelegálneho zamestnávania a to tak, že zamestnávateľ sa bude zapisovať do tohto zoznamu bezodkladne po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Uvedená úprava sa opiera aj o nedávnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Uznesenie NS SR, sp. zn. 6Sžk/6/2019 zo dňa 14. 11. 2019) (ustanovenie **§ 6 ods. 1 písm. t)** zákona o inšpekcii práce).

(2) Vypúšťa sa podmienka odbornej spôsobilosti hlavného inšpektora práce, a za týmto účelom sa mení aj úprava pomenovania vedúceho zamestnanca inšpektorátu práce z „hlavný inšpektor práce“ na „riaditeľ inšpektorátu práce“. Namiesto funkcie „hlavný inšpektor práce“ sa zavedie manažérska funkcia „riaditeľ inšpektorátu práce“ bez povinnosti mať odbornú spôsobilosť inšpektora práce, ale so zachovaním povinnosti päťročnej odbornej praxe v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, inšpekcie práce alebo pracovného práva, nakoľko pozícia vedúceho zamestnanca inšpektorátu práce si vyžaduje nielen odborné, ale taktiež aj dobré

manažérske zručnosti. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy sa touto zmenou rozšíri okruh osôb, ktoré bude možné vymenovať za riaditeľa inšpektorátu práce a to o odborníkov s najmenej päťročnou praxou v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo pracovného práva (ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o inšpekcii práce).

(3) Kogentné obsahové náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce sa po novom rozčleňujú do písmen a) až o) ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce. Zároveň, vychádzajúc z problémov aplikačnej praxe, sa v ustanovení § 14 ods. 1 písm. l) zákona o inšpekcii práce upravuje nová obsahová náležitosť protokolu, a to poučenie o možnosti podať správnu žalobu voči protokolu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ak protokolom sú alebo môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, čo judikoval aj Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí z 2. decembra 2008 sp. zn. 1 Sžo/162/2007. V aplikačnej praxi totiž dochádzalo k situáciám, kedy medzi prerokovaním protokolu a samotným začatím správneho konania o uložení pokuty bol niekoľkomesačný rozdiel a zamestnávatelia si až neskoro uvedomili možnosť podať správnu žalobu voči protokolu o výsledku inšpekcie práce. Doplnením poučenia ako ďalšej podstatnej náležitosti protokolu bude mať kontrolovaný subjekt vedomosť o tomto oprávnení, tzn., že môže podať správnu žalobu a ďalšie využitie resp. nevyužitie tejto možnosti tak bude už plne v jeho dispozičnej sfére (ustanovenie § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce).

(4) Spresňuje sa povinnosť kontrolovaného subjektu upravená v ustanovení § 14 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii práce. Po novom bude povinnosťou kontrolovaného subjektu doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o spôsobe splnenia opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov uvedených v ustanovení § 2 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii práce (ustanovenie § 14 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii práce).

(5) Precizuje sa ustanovenie § 21b ods. 10 písm. a) zákona o službách zamestnanosti v nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení

pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania (ustanovenie § 21b ods. 10 písm. a) zákona o službách zamestnanosti).

(6) V nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania sa precizuje aj znenie podmienok pre oblasť na získanie povolenia na vykonávanie činnosti agentúry dočasného zamestnávania podľa zákona o službách zamestnanosti (ustanovenie § 31 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti).

(7) V nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, sa precizuje aj znenie podmienok pre na poskytnutie príspevkov podľa zákona o službách zamestnanosti (ustanovenie § 70 ods. 7 písm. c) zákona o službách zamestnanosti).

(8) Precizuje sa aj ustanovenie § 8 ods. 4 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlách, a to v nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania (ustanovenie § 8 ods. 4 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlách).

(9) Precizuje sa ustanovenie § 12 ods. 5 zákona o pomoci, a to v nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania (ustanovenie § 12 ods. 5 zákona o pomoci).

(10) V nadväznosti na úpravu momentu zápisu do zoznamu nelegálnych zamestnávateľov dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania sa precizuje aj ustanovenie § 17 ods. 3 písm. d) zákona o podpore (ustanovenie § 17 ods. 3 písm. d) zákona o podpore).

(11) Ukladá sa povinnosť zamestnávateľovi, ktorému bola uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania štátneho príslušníka tretej krajiny, vrátiť príspevky poskytnuté v období 12 mesiacov predchádzajúcich dňu nadobudnutia

právoplatnosti tohto rozhodnutia. Uvedená povinnosť je v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov (ustanovenie **§ 9 ods. 3** zákona o podpore v čase skrátenej práce).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť čiastočne dňa **(A) 01. januára 2023** a čiastočne dňa **(B) 01. januára 2024**.

NOVELA ZÁKONA O PÔSOBNOSTI ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY VO VECIACH PREKURZOROV A VÝBUŠNÍN

Po novom sa menia aj podmienky povoľovania, dovážania, vlastníctva alebo používania prekurzorov, a to práve novelou zákona o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov a výbušnín.

Dňa 17. marca 2022 bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. 122/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 262/2014 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov a výbušnín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôsobnosti“). Okrem zákona o pôsobnosti, dochádza novelou k zmene a doplneniu zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“).

→ Cieľ novely

Cieľom novely je najmä snaha implementovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1148 z 20. júna 2019 o uvádzaní prekurzorov výbušnín na trh a ich používaní, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1907/2006 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 98/2013“ (ďalej len nariadenie (EÚ) 2019/1148) do právneho poriadku Slovenskej republiky. Novela ustanovuje optimálny spôsob regulácie sprístupňovania, dovozu, držby a používania prekurzorov výbušnín členom širokej verejnosti a to zavedením režimu zákazu prístupu členov širokej verejnosti k obmedzeným prekurzorom výbušnín (látkam z prílohy I Nariadenia (EÚ) 2019/1148 nad stanovenú koncentráciu). Vymedzuje oblasť pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti prekurzorov výbušnín a zavádza nástroje pre vynucovanie povinností. Nariadenie (EÚ) 2019/1148 je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ od 1. februára 2021.

Obmenou si na úvod novely prechádzajú ustanovenia § 2 a § 3 zákona o pôsobnosti, upravujúce problematiku orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov a výbušnín a problematiku hlavného bankského úradu.

„Orgánmi štátnej správy vo veciach prekurzorov výbušnín sú (A) Hlavný bankový úrad, (B)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), (C) obvodné bankové úrady, (D) colné úrady“ (ustanovenie § 2 zákona o pôsobnosti).

„Hlavný bankový úrad vo veciach prekurzorov výbušnín (A) riadi výkon štátnej správy vo veciach prekurzorov výbušnín, (B) spolupracuje s Európskou komisiou a inými členskými štátmi Európskej únie a inými štátmi, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o európskom hospodárskom priestore podľa osobitného predpisu, (C) zverejňuje na svojom webovom sídle informácie pre hospodárske subjekty v súlade s osobitným predpisom, (D) zhromažďuje informácie a údaje, spracúva súhrnné správy a poskytuje ich Európskej komisii“ (ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o pôsobnosti). „Látkové množstvo pre každý obmedzený prekurzor výbušnín, ktoré sa na účely zákona o pôsobnosti bude považovať za nepatrné množstvo, ustanovuje príloha. Na účely posudzovania porušenia zákona o pôsobnosti sa hľadí na každý obmedzený prekurzor výbušnín samostatne“ (ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o pôsobnosti).

Novela sa dotýka aj osobného bankového úradu a prináša novú úpravu ustanovenia § 5 zákona o pôsobnosti.

„Obvodný bankový úrad (A) kontroluje dodržiavanie podmienok zákazu sprístupňovania obmedzených prekurzorov výbušnín pri predaji alebo poskytovaní služieb členom širokej verejnosti, (B) kontroluje dodržiavanie povinností hospodárskeho subjektu alebo profesionálneho používateľa sprístupňujúceho regulované prekurzory výbušnín na online trhy podľa osobitného predpisu, (C) poskytuje hlavnému bankovému úradu informácie potrebné na vypracovanie súhrnnej správy podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d) zákona o pôsobnosti, (D) prejednáva správne delikty a ukladá pokuty podľa ustanovenia § 8 alebo § 9 zákona o pôsobnosti“ (ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o pôsobnosti).

Novému zneniu sa nevyhli ani ustanovenia **§ 7 a § 8** zákona o pôsobnosti.

„Hospodársky subjekt nesmie obmedzený prekursor výbušniny sprístupniť alebo dovážať členom širokej verejnosti“ (ustanovenie **§ 7 ods. 1** zákona o pôsobnosti). „Hospodársky subjekt vedie evidenciu nadobudnutých a spotrebovaných obmedzených prekursorov výbušnín a uvedie na žiadosť správnych orgánov uvedených v ustanovení **§ 2 písm. a) a c)** zákona o pôsobnosti bezodkladne informácie podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 7 ods. 2** zákona o pôsobnosti).

„Hospodársky subjekt, ktorý sprístupňuje alebo používa regulované prekursorov výbušnín je povinný bezodkladne oznámiť kontaktnému miestu podľa ustanovenia **§ 4 ods. 2** zákona o pôsobnosti podozrivú transakciu alebo pokus o ňu, zamietnutú podozrivú transakciu, stratu alebo krádež podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 7 ods. 3** zákona o pôsobnosti). „Profesionálny používateľ alebo hospodársky subjekt je povinný preukázať hodnoverným spôsobom inému hospodárskemu subjektu, že obmedzený prekursor výbušnín, ktorý od neho zamýšľa nadobudnúť, je nevyhnutný na účely súvisiace s jeho obchodovaním, podnikaním alebo výkonom povolenia vrátane poľnohospodárskej činnosti. Za profesionálneho používateľa sa na účely zákona o pôsobnosti považuje aj osoba, ktorá nevykonáva podnikateľskú činnosť a ktorá nadobúda obmedzené prekursorov výbušnín na základe jej osobitného oprávnenia alebo odbornej spôsobilosti na účely výkonu jej osobitného oprávnenia“ (ustanovenie **§ 7 ods. 4** zákona o pôsobnosti).

„Profesionálny používateľ je povinný preukázať orgánom oprávneným vykonávať kontrolu dodržiavania podmienok pre sprístupňovanie obmedzených prekursorov výbušnín, že obmedzené prekursorov výbušnín, ktoré nadobudol alebo zamýšľa nadobudnúť sú nevyhnutné na účely súvisiace s jeho obchodovaním, podnikaním alebo výkonom povolenia vrátane poľnohospodárskej činnosti“ (ustanovenie **§ 7 ods. 5** zákona o pôsobnosti).

„Člen širokej verejnosti nesmie obmedzený prekursor výbušnín držať alebo používať podľa zákona o pôsobnosti a osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 7 ods. 6** zákona o pôsobnosti). „Člen širokej verejnosti alebo profesionálny používateľ je povinný podozrivú transakciu alebo pokus o ňu, zamietnutú podozrivú transakciu,

stratu alebo krádež podľa osobitného predpisu vo vzťahu k regulovanému prekursoru výbušnín bezodkladne oznámiť kontaktnému miestu podľa ustanovenia **§ 4 ods. 2** zákona o pôsobnosti“ (ustanovenie **§ 7 ods. 7** zákona o pôsobnosti).

Obvodný bankský úrad uloží pokutu od 500 eur do 20 000 eur hospodárskemu subjektu, ktorý **(A)** neposkytne požadované informácie príslušnému správne mu orgánu podľa ustanovenia **§ 2 písm. a) alebo písm. c)** zákona o pôsobnosti, **(B)** neoznačí obmedzené prekursorov výbušnín alebo regulovaný prekursor výbušnín podľa osobitného predpisu, **(C)** nevedie evidenciu vykonanej transakcie s obmedzeným prekursorom výbušnín v ustanovenom rozsahu alebo ju neuchováva počas určenej lehoty podľa zákona o pôsobnosti alebo osobitného predpisu, **(D)** nezaistí alebo nepreukáže že zaistil, či jeho zamestnanci podieľajúci sa na predaji regulovaných prekursorov výbušnín sú oboznámení s tým, ktoré z výrobkov, ktoré sprístupňujú, obsahujú regulované prekursorov výbušnín podľa zákona o pôsobnosti alebo osobitného predpisu, **(E)** nezavedie náležité, vhodné a primerané postupy na odhaľovanie podozrivých transakcií podľa osobitného predpisu, **(F)** neoznámí kontaktnému miestu informácie podľa ustanovenia **§ 7 ods. 3** zákona o pôsobnosti alebo **(G)** neoznámí kontaktnému miestu informácie o podozrivej transakcii alebo pokuse o ňu podľa zákona o pôsobnosti alebo osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 8 ods. 1** zákona o pôsobnosti).

„Obvodný bankský úrad uloží pokutu od 5000 eur do 50 000 eur hospodárskemu subjektu vykonávajúcemu operácie na online trhoch, ktorý **(A)** sprístupní obmedzené prekursorov výbušnín v rozpore so zákonom o pôsobnosti alebo osobitným predpisom, **(B)** neverí, že potenciálny zákazník je profesionálnym používateľom alebo hospodárskym subjektom alebo jeho zamýšľané použitie je v súlade s jeho obchodovaním, podnikaním alebo výkonom povolenia podľa zákona o pôsobnosti alebo osobitného predpisu alebo **(C)** neprijme opatrenia podľa zákona o pôsobnosti alebo osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 8 ods. 2** zákona o pôsobnosti).

„Obvodný bankský úrad uloží pokutu od 500 eur do 50 000 eur profesionálnemu používateľovi, ktorý je právnickou osobou za porušenie povinnosti podľa ustanovenia **§ 7 ods. 4 alebo ods. 5** zákona o pôsobnosti“ (ustanovenie **§ 8 ods. 3** zákona o pôsobnosti). „Pri určovaní výšky pokuty sa prihliada na závažnosť protiprávneho konania,

spôsob, čas a následky protiprávneho konania“ (ustanovenie § 8 ods. 6 zákona o pôsobnosti). „Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa úrad dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo“ (ustanovenie § 8 ods. 5 zákona o pôsobnosti). „Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu“ (ustanovenie § 8 ods. 6 zákona o pôsobnosti). „Na konanie o uložení pokuty za správny delikt sa vzťahuje správny poriadok“ (ustanovenie § 8 ods. 7 zákona o pôsobnosti).

Ďalšou z výraznejších zmien, ktoré novela priniesla, je úprava ustanovenia § 11 zákona o pôsobnosti, týkajúceho sa spracovania osobných údajov.

„Hospodársky subjekt a orgán štátnej správy podľa ustanovenia § 2 zákona o pôsobnosti spracúvajú na účel kontroly oprávnenosti sprístupnenia obmedzených prekursorov výbušnín profesionálnemu používateľovi alebo inému hospodárskemu subjektu osobné údaje v tomto rozsahu: (A) meno a priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo alebo identifikátor zahraničnej fyzickej osoby podľa zákona o e-Governmente, číslo dokladu totožnosti a adresa pobytu profesionálneho používateľa alebo iného hospodárskeho subjektu, ak je fyzickou osobou, (B) názov, adresa sídla alebo adresa miesta podnikania a identifikačné číslo organizácie profesionálneho používateľa alebo iného hospodárskeho subjektu, ak je fyzickou osobou - podnikateľom, (C) meno a priezvisko fyzickej osoby oprávnenej konať v mene profesionálneho používateľa alebo iného hospodárskeho subjektu a názov alebo obchodné

meno, adresa sídla alebo adresa miesta podnikania a identifikačné číslo organizácie profesionálneho používateľa alebo iného hospodárskeho subjektu, v mene ktorého táto fyzická osoba koná“ (ustanovenie § 11 zákona o pôsobnosti).

Novela dopĺňa do zákona o pôsobnosti aj nové prechodné ustanovenie § 12a zákona o pôsobnosti.

„Člen širokej verejnosti, ktorý legálne nadobudol obmedzené prekurzory výbušnín do 30. apríla 2022 je povinný obmedzené prekurzory výbušnín scudziť hospodárskemu subjektu alebo zneškodniť podľa osobitného predpisu, oznámiť kontaktnému miestu podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o pôsobnosti podozrivú transakciu alebo pokus o ňu, zamietnutú podozrivú transakciu, stratu alebo krádež obmedzených prekursorov výbušnín do 30. júna 2022“ (ustanovenie § 12a zákona o pôsobnosti).

→ Zákon o správnych poplatkoch

Z pohľadu zákona o správnych poplatkoch sa v prílohe Sadzobník správnych poplatkov časti VIII Finančná správa a obchodná činnosť položke 154 písm. g) vypúšťajú slová „alebo jednorazového povolenia na dovoz obmedzených prekursorov výbušnín podľa osobitného predpisu“.

→ Účinnosť novely

Novela nadobudla účinnosť dňa 01. mája 2022.

NOVELA ZÁKONA O REGULÁCII V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

Národná rada Slovenskej republiky sa dotkla aj oblasti regulácie v sieťových odvetviach. Novela zákona o regulácii v sieťových odvetviach sa snaží predovšetkým zefektívniť prvok cenovej regulácie na trhu dodávky elektriny a dodávky plynu.

Dňa **22. marca 2022** prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. **85/2022** Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **250/2012** Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novela okrem zákona o regulácii mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **309/2009** Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore“) a **(B)** zákon č. **251/2012** Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“).

→ Cieľ novely

Cieľom novely je v zmysle dôvodovej správy posilnenie a zefektívnenie prvku cenovej regulácie na trhu dodávky elektriny a dodávky plynu pre súčasné cenovo regulované skupiny odberateľov elektriny a plynu: pre odberateľov elektriny v domácnosti, odberateľov plynu v domácnosti a tzv. malé podniky, t. j. odberateľov elektriny a odberateľom plynu mimo domácnosti s ročným odberom elektriny najviac 30 000 kWh alebo ročným odberom plynu najviac 100 000 kWh. Novela prináša aj rozšírenie okruhu cenovo regulovaných subjektov v elektroenergetike a plynárenstve o odberateľov elektriny mimo domácnosti, ktorí prevádzkujú zariadenia sociálnych služieb na základe zápisu do registra sociálnych služieb alebo zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a na odberateľov plynu mimo domácnosti, ktorí odoberajú plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody v spoločnom tepelnom zdroji bytového domu, a to už od nasledujúceho kalendárneho roka 2023. Naliehavosť prijatia právnej úpravy už v tomto čase vyplýva z potreby získania časového priestoru na potrebnú prípravu regulovaných subjektov, ktoré by mali

začať obstarávať elektrinu a plyn na kalendárny rok 2023 už v tomto čase, a to nielen pre súčasný okruh regulovaných odberateľov, ale aj pre rozšírený okruh.

→ Zraniteľný odberateľ

Prvou, novelou zavedenou zmenou, je úprava pojmu „**zraniteľný odberateľ**“ pre účely zákona o regulácii.

„Zraniteľným odberateľom je **(1)** odberateľ elektriny v domácnosti, **(2)** odberateľ plynu v domácnosti, **(3)** odberateľ elektriny mimo domácnosti s celkovým ročným odberom elektriny za predchádzajúci rok najviac 30 000 kWh, **(4)** odberateľ plynu mimo domácnosti s celkovým ročným odberom plynu za predchádzajúci rok najviac 100 000 kWh, **(5)** odberateľ elektriny mimo domácnosti okrem odberateľa elektriny podľa bodu 3, ktorý odoberá elektrinu na prevádzku zariadenia sociálnych služieb zapísaného do registra sociálnych služieb, alebo na prevádzku zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **(6)** odberateľ plynu mimo domácnosti okrem odberateľa plynu podľa bodu 4, ktorý odoberá plyn na prevádzku zariadenia sociálnych služieb zapísaného do registra sociálnych služieb, alebo na prevádzku zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **(7)** skupina koncových odberateľov plynu, ktorými sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, odoberajúca plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody pre domácnosti, zákonne zastúpená fyzickou osobou alebo právnickou osobou vykonávajúcou správu spoločného tepelného zdroja zásobujúceho bytový dom teplom a teplou úžitkovou vodou“ (ustanovenie **§ 2 písm. k)** zákona o regulácii).

Novinkou je aj doplnenie ustanovenia **§ 8 ods. 10** zákona o regulácii.

„Podľa ustanovenia **§ 8 ods. 9** zákona o regulácii sa postupuje aj pri obmedzení rozsahu alebo nevykonávaní cenovej regulácie dodávok elektriny alebo dodávok plynu zraniteľným odberateľom podľa ustanovenia **§ 11 ods. 6** zákona o regulácii v priebehu regulačného obdobia. Pred uverejnením

návrhu dodatku k regulačnej politike uverejní regulačná rada analýzu dôvodov obmedzenia cenovej regulácie a analýzu vplyvov na účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom, najmä dotknutých zraniteľných odberateľov, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie“ (ustanovenie **§ 8 ods. 10** zákona o regulácii).

Zmeny sa po novom dotkli aj oblasti cenovej regulácie, v rámci ktorej sa novelou dopĺňajú nové ustanovenia **§ 11 ods. 5 a 6** zákona o regulácii.

„Ak sa nepostupuje podľa ustanovenia **§ 11 ods. 6** zákona o regulácii, cenovej regulácii v elektroenergetike a plynárenstve ďalej podlieha **(A)** dodávka elektriny zraniteľným odberateľom, ktorí uzatvorili zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu, **(B)** dodávka plynu zraniteľným odberateľom, ktorí uzatvorili zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 11 ods. 5** zákona o regulácii).

„Úrad môže všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa ustanovenia **§ 40 ods. 1** zákona o regulácii obmedziť rozsah cenovej regulácie podľa ustanovenie **§ 11 ods. 5** zákona o regulácii alebo ustanoviť, že cenová regulácia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 5** zákona o regulácii sa nevykonáva, ak pominuli dôvody na cenovú reguláciu, najmä ak pôsobenie trhu postačuje na zachovanie účelu regulácie podľa ustanovenia **3 ods. 1** zákona o regulácii. Rozsah cenovej regulácie podľa ustanovenia **§ 11 ods. 5** zákona o regulácii možno obmedziť na dodávku elektriny alebo dodávku plynu vykonávanú dodávateľmi elektriny alebo dodávateľmi plynu poskytujúcimi univerzálnu službu, ktorí dodávajú elektrinu alebo plyn do viac ako 100 000 odberných miest“ (ustanovenie **§ 11 ods. 6** zákona o regulácii).

V rámci konania o cenovej regulácii došlo novelou najmä k zmene ustanovenia **§ 14 ods. 10** zákona o regulácii.

„Úrad pre reguláciu siet'ových odvetví (ďalej len „úrad“) v cenovom konaní rozhodne do 30 dní od začatia konania pre činnosti podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. b) až d), f) až j), § 11 ods. 2, § 11 ods. 4 písm. g) až i) a § 11 ods. 5** zákona o regulácii a do 60 dní od začatia konania pre činnosti podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. a), e) a k), § 11 ods. 3 a § 11 ods. 4 písm. a) až f)** zákona o regulácii. Úrad cenové konanie pre činnosti podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. a)** zákona o regulácii

preruší, ak by vydaním cenového rozhodnutia došlo k prekročeniu sumárneho inštalovaného výkonu nových zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou uverejneného Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pre príslušný kalendárny rok podľa osobitného predpisu. V konaní možno pokračovať v kalendárnom roku, pre ktorý ministerstvo uverejní ďalší sumárny inštalovaný výkon nových zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou. Cenové rozhodnutia v cenových konaniach, ktoré boli prerušené vydáva úrad v poradií, v akom došlo k začatiu cenových konaní“ (ustanovenie **§ 14 ods. 10** zákona o regulácii).

V rámci zákona o podpore sa novela dotkla najmä oblasti výroby elektriny v lokálnom zdroji. V zmysle ustanovenia **§ 4b ods. 2** zákona o podpore má „výrobca elektriny v lokálnom zdroji, ktorý spĺňa podmienky podľa ustanovenia **§ 4b ods. 3** zákona o podpore, právo na **(A)** bezplatné pripojenie lokálneho zdroja do distribučnej sústavy prevádzkovateľom distribučnej sústavy v odovzdávacom mieste, ktoré je identické s odberným miestom výrobcu elektriny v lokálnom zdroji, **(B)** bezplatnú výmenu určeného meradla prevádzkovateľom distribučnej sústavy za určené meradlo, ktoré zaznamenáva odobraté množstvo elektriny z distribučnej sústavy a dodané množstvo elektriny do distribučnej sústavy, **(C)** prednostné pripojenie do distribučnej sústavy vrátane prednostného pripojenia pred zariadeniami na výrobu elektriny, na ktoré sa vzťahuje právo podľa ustanovenia **§ 4 ods. 1 písm. a)** zákona o podpore“ (ustanovenie **§ 4b ods. 2** zákona o podpore).

V nadväznosti na citované ustanovenie **§ 4b ods. 2** zákona o podpore prináša novela práve zmenu ustanovenia **§ 4b ods. 3** zákona o podpore.

„Podmienkou pre uplatnenie práv podľa ustanovenia **§ 4b ods. 2** zákona o podpore je **(A)** uzatvorenie zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy pre lokálny zdroj a ak sa lokálny zdroj pripája do miestnej distribučnej sústavy, ktorá je priamo alebo prostredníctvom jednej alebo viacerých miestnych distribučných sústav pripojená do regionálnej distribučnej sústavy aj uzatvorenie zmluvy o pripojení do regionálnej distribučnej sústavy podľa osobitného predpisu, **(B)** splnenie

technických podmienok a obchodných podmienok pripojenia lokálneho zdroja do distribučnej sústavy a **(C)** doručenie úplného oznámenia o prevádzke lokálneho zdroja prevádzkovateľovi distribučnej sústavy do skončenia platnosti stanoviska prevádzkovateľa distribučnej sústavy k rezervovanej kapacite podľa ustanovenia **§ 4b ods. 5** zákona o podpore; vzor oznámenia zverejní prevádzkovateľ distribučnej sústavy na svojom webovom sídle“ (ustanovenie **§ 4b ods. 3** zákona o podpore).

Zmenou si prešli aj ustanovenia **§ 4b ods. 12 a 13** zákona o podpore.

„Výrobca elektriny v lokálnom zdroji môže v rozsahu maximálnej rezervovanej kapacity lokálneho zdroja dodávať do sústavy elektrinu vyrobenú v lokálnom zdroji, ktorá nie je spotrebovaná v odbernom mieste identickom s odovzdávacím miestom lokálneho zdroja. Ak technické podmienky pripojenia lokálneho zdroja do distribučnej sústavy neumožňujú zmluvne dohodnúť maximálnu rezervovanú kapacitu lokálneho zdroja vo výške celkového inštalovaného výkonu lokálneho zdroja, maximálna rezervovaná kapacita lokálneho zdroja sa dohodne v nižšej hodnote, ktorú technické podmienky pripojenia lokálneho zdroja do distribučnej sústavy umožňujú“ (ustanovenie **§ 4b ods. 12** zákona o podpore).

„Výrobca elektriny v lokálnom zdroji, ktorý dodáva elektrinu do sústavy má práva a povinnosti výrobcu elektriny podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 4b ods. 13** zákona o podpore).

→ Zákon o energetike

Novela priniesla aj doplnenie **zákona o energetike**. Zmenou si prešla najmä úprava pojmu „zraniteľný odberateľ“.

„Zraniteľným odberateľom sa na účely zákona o energetike rozumie **(1)** odberateľ elektriny v domácnosti, **(2)** odberateľ plynu v domácnosti, **(3)** odberateľ elektriny mimo domácnosti s celkovým ročným odberom elektriny za predchádzajúci rok najviac 30 000 kWh, **(4)** odberateľ plynu mimo domácnosti s celkovým ročným odberom plynu za predchádzajúci rok najviac 100 000 kWh, **(5)** odberateľ elektriny mimo domácnosti okrem odberateľa elektriny podľa bodu 3, ktorý odoberá

elektrinu na prevádzku zariadenia sociálnych služieb zapísaného do registra sociálnych služieb, alebo na prevádzku zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **(6)** odberateľ plynu mimo domácnosti okrem odberateľa plynu podľa bodu 4, ktorý odoberá plyn na prevádzku zariadenia sociálnych služieb zapísaného do registra sociálnych služieb, alebo na prevádzku zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **(7)** skupina koncových odberateľov plynu, ktorými sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, odoberajúca plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody pre domácnosti, zákonne zastúpená fyzickou osobou alebo právnickou osobou vykonávajúcou správu spoločného tepelného zdroja zásobujúceho bytový dom teplom a teplou úžitkovou vodou“ (ustanovenie **§ 3 písm. a) bod 10** zákona o energetike).

Najvýznamnejšou zmenou, ktorú novela do zákona o energetike priniesla, je nové ustanovenie **§ 17b** zákona o energetike („**Dodávka elektriny a dodávka plynu zraniteľným odberateľom za cenu regulovanú úradom**“).

Zraniteľný odberateľ má právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu na základe zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom. To neplatí pre zraniteľných odberateľov, pre ktorých úrad postupom podľa osobitného predpisu rozhodol o obmedzení alebo nevykonávaní cenovej regulácie“ (ustanovenie **§ 17b ods. 1** zákona o energetike).

„Zmluva o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom a zmluva o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa uzatvára na dobu určitú v trvaní jedného kalendárneho roka. To neplatí pre zmluvu so zraniteľným odberateľom podľa ustanovenia **§ 17b ods. 5** zákona o energetike, ktorá sa uzatvára na dobu do konca kalendárneho roka, v ktorom zraniteľnému odberateľovi vznikne prvýkrát právo ukončiť zmluvu podľa ustanovenia **§ 17b ods. 3 prvej vety** zákona o energetike“ (ustanovenie **§ 17b ods. 2** zákona o energetike).

„Ak zraniteľný odberateľ neurobí do 31. marca prejav vôle ukončiť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu

o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom k 31. decembru, zmluva sa obnovuje na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie je dotknuté právo zraniteľného odberateľa podľa ustanovenia **§ 17 ods. 9** zákona o energetike“ (ustanovenie **§ 17b ods. 3** zákona o energetike).

„Ak zraniteľný odberateľ odoberá elektrinu alebo plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii a súčasne nemá uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke plynu na dobu presahujúcu 31. december kalendárneho roka, právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu si uplatní tak, že najneskôr do 31. marca požiada dodávateľa elektriny poskytujúceho univerzálnu službu alebo dodávateľa plynu poskytujúceho univerzálnu službu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie sú dotknuté ustanovenia **§ 17 ods. 9 až 11** zákona o energetike“ (ustanovenie **§ 17b ods. 4** zákona o energetike).

„Zraniteľný odberateľ, ktorý sa pripája do sústavy alebo siete alebo ktorý pokračuje v odbere elektriny alebo plynu na odbernom mieste po zmene odberateľa elektriny alebo plynu a zraniteľný odberateľ, ktorému dodáva elektrinu alebo plyn dodávateľ poslednej inštancie si právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu v priebehu kalendárneho roka uplatní tak, že požiada dodávateľa elektriny poskytujúceho univerzálnu službu alebo dodávateľa plynu poskytujúceho univerzálnu službu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom. Tým nie sú dotknuté ustanovenia **§ 17 ods. 9 až 11** zákona o energetike“ (ustanovenie **§ 17b ods. 5** zákona o energetike).

„Dodávateľ elektriny poskytujúci univerzálnu službu alebo dodávateľ plynu poskytujúci univerzálnu službu je povinný uzatvoriť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom so zraniteľným odberateľom, ktorý si uplatní právo podľa ustanovenia **§ 17b ods. 4 alebo 5** zákona o energetike“ (ustanovenie **§ 17b ods. 6** zákona o energetike).

„Dodávateľ elektriny poskytujúci univerzálnu službu alebo dodávateľ plynu poskytujúci univerzálnu službu, ktorý je povinný uzatvoriť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom so zraniteľným odberateľom alebo ktorý také zmluvy uzatvára, je povinný informovať zraniteľného odberateľa, s ktorým uzatvoril zmluvu každoročne najskôr tri mesiace a najneskôr jeden mesiac pred 31. marcom o jeho práve na zmenu dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu a o ponukách dodávok elektriny alebo dodávok plynu za ceny nepodliehajúce cenovej regulácii a poučiť ho o postupe uplatnenia práva na zmenu dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu vrátane poučenia o nevyhnutnosti oznámiť ukončenie zmluvného vzťahu najneskôr do 31. marca“ (ustanovenie **§ 17b ods. 7** zákona o energetike).

Ak úrad postupom podľa osobitného predpisu rozhodol o obmedzení alebo nevykonávaní cenovej regulácie, zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa odo dňa nadobudnutia účinkov obmedzenia alebo nevykonávania cenovej regulácie považujú za zmluvy s cenami nepodliehajúcimi cenovej regulácii. Kým nedôjde medzi zraniteľným odberateľom a dodávateľom elektriny alebo dodávateľom plynu k dohode o novej cene alebo k zmene ceny iným dohodnutým spôsobom, má dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu právo určiť cenu dodávky elektriny alebo cenu dodávky plynu pre obdobie nasledujúce po dni nadobudnutia účinkov obmedzenia alebo nevykonávania cenovej regulácie podľa prvej vety. Určenú cenu dodávky elektriny alebo cenu dodávky plynu je dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu povinný oznámiť zraniteľnému odberateľovi najneskôr 30 dní pred dňom nadobudnutia účinkov obmedzenia alebo nevykonávania cenovej regulácie podľa prvej vety. Ustanovenia **§ 17 ods. 4 a 5** zákona o energetike sa primerane použijú aj na určenie ceny dodávky elektriny alebo ceny dodávky plynu dodávateľom elektriny alebo dodávateľom plynu“ (ustanovenie **§ 17b ods. 8** zákona o energetike).

„Ak dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu neoznámia zraniteľnému odberateľovi určenú cenu dodávky elektriny alebo určenú cenu dodávky plynu podľa ustanovenia **§ 17b ods. 8** zákona o energetike, platí naďalej cena, ktorá bola platná bezprostredne pred dňom nadobudnutia účinkov

obmedzenia alebo nevykonávania cenovej regulácie podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 17b ods. 9 zákona o energetike).

Obsahom tohto príspevku bol z dôvodu rozsiahlosti vlastného textu novely len prehľad

najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o regulácii a ďalších zákonov priniesla.

→ Účinnosť novely

Novela nadobudla účinnosť dňa **01. apríla 2022.**

ZÁKON O CELOEURÓPSKOM OSOBNOM DÔCHODKOVOM PRODUKTE

Národná rada Slovenskej republiky priniesla koncom marca 2022 aj nový zákon o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte, ktorý by mal byť vhodný najmä pre mladých ľudí a mobilných pracovníkov, pre ktorých má priniesť rozšírenie možnosti výberu a ponúknuť riešenia pre občanov, ktorí aktívne využívajú právo na voľný pohyb.

Dňa 24. marca 2022 prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. 129/2022 Z. z. o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon CODP“). Prijatím zákona o CODP dochádza zároveň k zmene alebo doplneniu (A) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) a (B) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“).

→ Cieľ novely

Zákon o CODP je podľa dôvodovej správy prijatý z dôvodu potreby vykonania niektorých článkov Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2019/1238 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte v platnom znení (PEPP) (ďalej len „nariadenie“). Celoeurópsky osobný dôchodkový produkt je atraktívny najmä z dôvodu jeho prenositeľnosti, je vhodný obzvlášť pre mladých ľudí a mobilných pracovníkov, pre ktorých má priniesť rozšírenie možnosti výberu a ponúknuť riešenia pre občanov, ktorí aktívne využívajú právo na voľný pohyb. Celoeurópsky osobný dôchodkový produkt budú môcť poskytovať doplnkové dôchodkové spoločnosti, poisťovne, banky, správcovské spoločnosti ale aj obchodníci s cennými papiermi (čl. 6 ods. 1 nariadenia). Podľa druhu príslušného poskytovateľa má ísť o poskytovanie produktu, ktorý už finančná inštitúcia vytvára a poskytuje, napr. poisťný produkt, investičný produkt, doplnkové dôchodkové sporenie, ale s určitými

špecifickými vlastnosťami (podmienkami), ktoré ustanovuje priamo nariadenie.

Na úvod obsahuje zákon o CODP úpravu predmetu zákona (ustanovenie § 1 zákona o CODP), základných pojmov (ustanovenie § 2 zákona o CODP), sporiteľa (ustanovenie § 3 zákona o CODP) a vecného rozsahu celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (ustanovenie § 4 zákona o CODP).

„Zákon o CODP upravuje niektoré podmienky pre celoeurópsky osobný dôchodkový produkt podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 1 zákona o CODP). „Poskytovateľ na účely zákona o CODP je poskytovateľ celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu registrovaného v centrálnom verejnom registri, ktorý uzatvorí so sporiteľom celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (ďalej len „sporiteľ“) zmluvu o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte (ďalej len „zmluva“)“ (ustanovenie § 2 ods. 1 zákona o CODP). „Príspevok na účely zákona o CODP sú finančné prostriedky, ktoré podľa zmluvy zaplatil sporiteľ“ (ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o CODP). „Sporiteľom sa môže stať len plnoletá fyzická osoba“ (ustanovenie § 3 zákona o CODP).

„Z celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu sa za podmienok ustanovených zákonom o CODP vyplácajú tieto dávky: (A) dôchodok, (B) programový výber, (C) jednorazové vyrovnanie a (D) predčasný výber“ (ustanovenie § 4 zákona o CODP).

Predmetom úpravy ďalších ustanovení zákona o CODP sú podmienky vyplácania dávky (ustanovenie § 5 zákona o CODP), dôchodok a suma dôchodku (ustanovenie § 6 zákona o CODP), programový výber a suma programového výberu (ustanovenie § 7 zákona o CODP) a jednorazové vyrovnanie a suma jednorazového vyrovnania (ustanovenie § 8 zákona o CODP).

„Sporiteľovi, ktorý požiada poskytovateľa o vyplácanie dávky podľa ustanovenia § 4 písm. a) až

c) zákona o CODP sa táto dávka vypláca, ak **(A)** mu vznikne nárok na výplatu starobného dôchodku podľa osobitného predpisu, **(B)** mu vznikne nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku podľa osobitného predpisu, alebo **(C)** dovŕši vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 5 zákona o CODP).

„Poskytovateľ vypláca dôchodok formou **(A)** doživotného dôchodku, **(B)** dočasného dôchodku“ (ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o CODP). „Doživotný dôchodok sa vypláca počas obdobia života poberateľa dávok celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu. Dočasný dôchodok sa vypláca najmenej päť rokov“ (ustanovenie § 6 ods. 2 zákona o CODP). „Suma doživotného dôchodku sa určí v závislosti od hodnoty majetku sporiteľa a od veku sporiteľa, od ktorého sa začne doživotný dôchodok vyplácať. Suma dočasného dôchodku sa určí v závislosti od hodnoty majetku sporiteľa, od veku sporiteľa, od ktorého sa začne dočasný dôchodok vyplácať a od počtu rokov, počas ktorých sa dočasný dôchodok má vyplácať. Prvá splátka doživotného dôchodku alebo dočasného dôchodku môže byť vyplatená najviac vo výške 25 % hodnoty majetku sporiteľa. Ak má byť prvá splátka doživotného dôchodku alebo dočasného dôchodku vyplatená podľa tretej vety, suma doživotného dôchodku podľa prvej vety alebo suma dočasného dôchodku podľa druhej vety sa určí z hodnoty majetku sporiteľa zníženej o sumu prvej splátky doživotného dôchodku alebo dočasného dôchodku“ (ustanovenie § 6 ods. 3 zákona o CODP).

Ak ustanovenie § 9 ods. 3 písm. a) zákona o CODP neustanovuje inak, programový výber sa vypláca najmenej do uplynutia piatich rokov od dovŕšenia veku sporiteľa potrebného na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o CODP). „Suma programového výberu sa určí rovnomerne v závislosti od hodnoty majetku sporiteľa a od počtu rokov, počas ktorých sa programový výber vypláca“ (ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o CODP).

„Na žiadosť sporiteľa poskytovateľ vyplatí sporiteľovi jednorazové vyrovnanie v sume požadovanej sporiteľom, ak **(A)** hodnota majetku sporiteľa je nižšia ako štvornásobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za rok, ktorý dva roky

predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa jednorazové vyrovnanie vypláca, alebo **(B)** uplynulo päť rokov od dovŕšenia veku sporiteľa potrebného na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 8 zákona o CODP).

Predmetom úpravy zákona o CODP je ďalej aj predčasný výber a suma predčasného výberu (ustanovenie § 9 zákona o CODP), dohľad (ustanovenie § 10 zákona o CODP), či spoločné ustanovenie (§ 13 zákona o CODP).

„Sporiteľovi, ktorý nespĺňa podmienky vyplácania dávky podľa ustanovenia § 5 zákona o CODP, poskytovateľ na jeho žiadosť vyplatí predčasný výber, ak sporiteľ je **(A)** z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu **(1)** invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % podľa osobitného predpisu a táto skutočnosť nastala po uzatvorení zmluvy, **(2)** fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu alebo **(B)** vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov podľa osobitného predpisu a dovŕšil najmenej 57 rokov veku“ (ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o CODP). „Sporiteľovi podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. a) zákona o CODP sa predčasný výber vyplatí v sume hodnoty majetku sporiteľa. Predčasný výber podľa prvej vety sa vyplatí jednorazovo, ak sa sporiteľ s poskytovateľom písomne nedohodne inak“ (ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o CODP). „Sporiteľovi podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b) zákona o CODP sa predčasný výber poskytuje formou **(A)** programového výberu, ktorý sa vypláca najmenej 5 rokov; ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o CODP sa použije rovnako, alebo **(B)** jednorazového vyrovnania“ (ustanovenie § 9 ods. 3 zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska je príslušným orgánom podľa osobitného predpisu. Národná banka Slovenska **(A)** vykonáva právomoci podľa osobitného predpisu, **(B)** vykonáva dohľad nad poskytovaním a distribúciou celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu vrátane rozhodovania o registrácii celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a o zrušení registrácie celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu“ (ustanovenie § 10 ods. 1 zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska pri výkone kompetencií podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1** zákona o CODP žiadatelia o registráciu celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, poskytovatelia celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a distribútori celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu postupujú podľa osobitného predpisu, ak zákon o CODP alebo osobitné predpisy neustanovujú inak“ (ustanovenie **§ 10 ods. 2** zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska je pri výkone svojich úloh povinná zohľadňovať spoločné postupy a odporúčania Európskeho orgánu dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov) pri uplatňovaní zákona o CODP a osobitných predpisov pre oblasť celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu“ (ustanovenie **§ 10 ods. 3** zákona o CODP).

„Na poskytovanie informácií podľa tohto ustanovenia **§ 10 ods. 4** zákona o CODP sa nevzťahuje povinnosť mlčanlivosti podľa osobitných predpisov. Národná banka Slovenska je oprávnená poskytnúť informácie získané pri výkone dohľadu **(A)** Európskemu orgánu dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov) alebo iným orgánom Európskej únie, ak sú tieto informácie potrebné na plnenie ich povinností alebo povinností Národnej banky Slovenska, **(B)** orgánom dohľadu nad finančnými inštitúciami z iného štátu alebo iným orgánom verejnej správy z iného štátu, ktoré sa podieľajú na výkone dohľadu alebo s ktorými Národná banka Slovenska pri plnení svojich úloh v oblasti dohľadu nad finančnými inštitúciami spolupracuje v súlade s osobitnými predpismi alebo zmluvami, ktorými je Slovenská republika alebo Národná banka Slovenska viazaná, ak sú tieto informácie potrebné na plnenie ich povinností alebo povinností Národnej banky Slovenska, **(C)** centrálnym bankám Európskeho systému centrálnych bánk vrátane Európskej centrálnej banky a iným subjektom s podobnou funkciou v ich postavení menových orgánov, ak sú tieto informácie dôležité pre výkon ich úloh vyplývajúcich z osobitných predpisov vrátane výkonu menovej politiky a súvisiaceho poskytovania likvidity, dohľadu nad platobnými systémami, systémami zúčtovania a systémami zúčtovania cenných papierov a ochrany stability finančného systému, **(D)** Európskemu výboru pre systémové riziká zriadenému osobitným predpisom, ak sú tieto informácie potrebné pre výkon jeho úloh, **(E)** súdom, **(F)** ústredným orgánom štátnej správy, ak ide o informovanie o

výsledku vybavenia podaní finančných spotrebiteľov a iných klientov dohliadaných subjektov podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1** zákona o CODP, súvisiacich s poskytovaním finančných služieb alebo s inými obchodmi dohliadaných subjektov podľa osobitného predpisu, ktoré boli z ústredného orgánu štátnej správy z dôvodu vecnej príslušnosti postúpené na vybavenie, **(G)** orgánom štátnej správy v oblasti daní a poplatkov vo veciach správy daní, ak o to orgán štátnej správy v oblasti daní a poplatkov písomne požiada, **(H)** iným orgánom verejnej správy, s ktorými Národná banka Slovenska pri plnení svojich úloh pri výkone dohľadu spolupracuje podľa osobitného predpisu a iným orgánom verejnej správy uvedeným v osobitných predpisoch, ak je spolupráca alebo výmena informácií s týmito orgánmi potrebná na plnenie povinností Národnej banky Slovenska, a to v rozsahu informácií potrebných na plnenie týchto povinností Národnou bankou Slovenska, **(I)** osobám, ktoré sú podľa osobitných predpisov povinné zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s plnením ich úloh pre poskytovateľa celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútora celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a depozitára, **(J)** advokátom alebo iným osobám podľa osobitného predpisu zastupujúcim Národnú banku Slovenska, jej zamestnanca alebo člena Bankovej rady Národnej banky Slovenska v súdnom konaní alebo v trestnom konaní, ktoré sa týka poskytovateľa celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútora celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu alebo depozitára, **(K)** štatutárnym auditorom, auditorským spoločnostiam, ďalším osobám oprávneným na vykonávanie štatutárneho auditu podľa osobitného predpisu a iným osobám, ak vykonávajú pre Národnú banku Slovenska znaleckú činnosť alebo poskytujú odborné posúdenie na účely dohľadu nad poskytovaním celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a orgánom vykonávajúcim dohľad nad poskytovaním celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu“ (ustanovenie **§ 10 ods. 4** zákona o CODP).

„Informácie získané pri výkone dohľadu je Národná banka Slovenska oprávnená poskytnúť iným osobám ako osobám podľa ustanovenia **§ 10 ods. 4** zákona o CODP len so súhlasom dotknutých subjektov“ (ustanovenie **§ 10 ods. 5** zákona o CODP). „Ustanoveniami **§ 10 ods. 4 a 5** zákona o CODP nie je dotknutá povinnosť uložená osobitným predpisom oznámiť alebo prekaziť

spáchanie trestného činu“ (ustanovenie **§ 10 ods. 6** zákona o CODP).

„Poskytovateľovi celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútorovi celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a depozitárovi, ktorí v súvislosti s poskytovaním alebo distribúciou celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu porušili alebo obišli povinnosť podľa zákona o CODP alebo osobitných predpisov alebo nesplnili opatrenia uložené právoplatným rozhodnutím Národnej banky Slovenska alebo získali registráciu celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu na základe nepravdivých alebo zavádzajúcich skutočností alebo akýmkoľvek iným protiprávnym spôsobom v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi, môže Národná banka Slovenska **(A)** uložiť opatrenia na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov, lehotu na ich splnenie a povinnosť v určenej lehote informovať Národnú banku Slovenska o ich splnení, **(B)** nariadiť výmenu osôb v riadiacich orgánoch alebo dozorných orgánoch poskytovateľa celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútora celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu alebo depozitára alebo nariadiť výmenu iných osôb vo vedúcich funkciách poskytovateľa, distribútora celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu alebo depozitára, **(C)** nariadiť zmenu depozitára, **(D)** uložiť pokutu do výšky **(1)** 5 000 000 eur, ak ide o právnickú osobu, **(2)** 10 % celkového ročného obratu podľa účtovnej závierky alebo konsolidovanej účtovnej závierky uloženej vo verejnej časti registra účtovných závierok podľa osobitného predpisu, ak takto určená suma pokuty presahuje sumu pokuty podľa prvého bodu, **(3)** 700 000 eur, ak ide o fyzickú osobu, **(4)** dvojnásobku sumy neoprávnene získaných pôžitkov vyplývajúcich z porušenia povinností, ak je možné výšku neoprávnene získaného pôžitku zistiť, a to aj vtedy, ak presahuje maximálne sumy pokút podľa prvého bodu až tretieho bodu, **(E)** zrušiť registráciu celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu“ (ustanovenie **§ 11 ods. 1** zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska môže fyzickej osobe a právnickej osobe, ktoré vykonávajú činnosť, na ktorú je oprávnený len poskytovateľ celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútor celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu alebo depozitár, **(A)** uložiť sankciu alebo opatrenie podľa ustanovenie **§ 11 ods. 1** zákona o CODP, **(B)** nariadiť upustenie od

konania a zdržanie sa opakovania konania, na ktoré fyzická osoba alebo právnická osoba nie je oprávnená“ (ustanovenie **§ 11 ods. 2** zákona o CODP).

Ak Národná banka Slovenska má dôvodné podozrenie na vykonávanie činnosti podľa ustanovenia **§ 11 ods. 2** zákona o CODP, je na účely preskúmania tohto podozrenia, aj v prípade, že nejde o ňou dohliadaný subjekt podľa osobitného predpisu, oprávnená vyžiadať si od dotknutej osoby informácie, výkazy a iné podklady a vysvetlenia určené Národnou bankou Slovenska. Dotknutá osoba je povinná bezplatne, úplne, správne, pravdivo a včas predložiť Národnej banke Slovenska ňou vyžiadané informácie, výkazy a iné podklady a vysvetlenia, a to v požadovanej forme, podobe, štruktúre a termíne; Národná banka Slovenska je tiež oprávnená a dotknutá osoba je povinná umožniť Národnej banke Slovenska overiť si tieto informácie, výkazy a iné podklady a vysvetlenia priamo na mieste u dotknutej osoby. Na postup Národnej banky Slovenska a dotknutej osoby pri zisťovaní a preskúmaní podozrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 2** zákona o CODP sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu“ (ustanovenia **§ 11 ods. 3** zákona o CODP).

„Pri ukladaní sankcie alebo opatrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP Národná banka Slovenska postupuje podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 11 ods. 4** zákona o CODP). „Sankcie alebo opatrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP možno ukladať samostatne alebo súbežne a opakovane“ (ustanovenie **§ 11 ods. 5** zákona o CODP). „Sankcie alebo opatrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP možno uložiť do dvoch rokov od zistenia nedostatkov, najneskôr však do desiatich rokov od ich vzniku. Uložením sankcií alebo opatrení podľa zákona o CODP nie je dotknutá zodpovednosť podľa osobitných predpisov“ (ustanovenie **§ 11 ods. 7** zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska je aj mimo konania o uložení sankcie alebo opatrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP za nedostatky podľa zákona o CODP oprávnená prerokovať nedostatky v činnosti dohliadaného subjektu s osobami oprávnenými konať v mene dohliadaného subjektu, ktorí sú povinní poskytnúť Národnej banke Slovenska ňou požadovanú súčinnosť“ (ustanovenie **§ 11 ods. 7** zákona o CODP). „Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty“ (ustanovenie **§ 11 ods. 8** zákona

o CODP). „Pokuta uložená podľa zákona o CODP je príjmom štátneho rozpočtu“ (ustanovenie **§ 11 ods. 9** zákona o CODP).

„Národná banka Slovenska zverejní na svojom webovom sídle bez zbytočného odkladu výrok svojho vykonateľného rozhodnutia o uložení sankcie alebo opatrenia podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP vrátane identifikačných údajov osoby alebo osôb, ktorým bola uložená sankcia alebo opatrenie podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP. Národná banka Slovenska môže odložiť zverejnenie výroku rozhodnutia podľa prvej vety, rozhodnúť o jeho nezverejnení alebo ho zverejniť bez uvedenia identifikačných údajov osoby alebo osôb, ktorým bola uložená sankcia alebo opatrenie podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP, ak by zverejnenie identifikačných údajov osoby alebo osôb, ktorým bola uložená sankcia alebo opatrenie podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 a 2** zákona o CODP, bolo neprimerané povahy porušenia alebo ak by zverejnenie výroku rozhodnutia podľa prvej vety predstavovalo ohrozenie stability finančných trhov alebo prebiehajúceho dohľadu“ (ustanovenie **§ 11 ods. 10** zákona o CODP).

„Poskytovateľ celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútor celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a depozitár poskytujú Národnej banke Slovenska informácie potrebné na výkon dohľadu nad poskytovaním a distribúciou celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu podľa zákona o CODP a osobitných predpisov. Rozsah, formu, lehoty a spôsob poskytovania informácií podľa

prvej vety môže Národná banka Slovenska ustanoviť opatrením“ (ustanovenie **§ 12 ods. 1** zákona o CODP).

„Poskytovateľ celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, distribútor celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a depozitár poskytujú Národnej banke Slovenska na jej vyžiadanie aj ďalšie informácie a vysvetlenia potrebné na výkon jej právomocí podľa zákona o CODP a osobitných predpisov“ (ustanovenie **§ 12 ods. 2** zákona o CODP).

„Ak osobitný predpis upravujúci celoeurópsky osobný dôchodkový produkt a zákon o CODP neustanovujú inak, na činnosť poskytovateľa celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu a distribútora celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu pri poskytovaní alebo distribúcii celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu, na činnosť depozitára a na dohľad nad ich činnosťou sa vzťahujú osobitné predpisy“ (ustanovenie **§ 13** zákona o CODP).

V súvislosti s prijatím zákona o CODP odkazujeme na jeho plné znenie, vrátane zmien a doplnení, ktoré priniesol do zákona o dani z príjmov a zákona o dohľade.

→ Účinnosť novely

Zákon o CODP nadobudol účinnosť **dňom vyhlásenia (13. apríl 2022)**. Zmeny, týkajúce sa zákona o dani z príjmov nadobudnú účinnosť dňa **01. januára 2023**.

ZÁKON O CENTRÁLNO M REGISTRI ÚČTOV

Do slovenského právneho poriadku sa po novom dopĺňa centralizovaný automatizovaný mechanizmus, umožňujúci oprávneným orgánom verejnej moci, včasnú identifikáciu majiteľov a disponentov bankových účtov alebo platobných účtov vrátane bezpečnostných schránok, čo je nevyhnutným predpokladom zvýšenia efektivity pri predchádzaní, odhaľovaní, vyšetrovaní alebo stíhaní páchatel'ov závažných trestných činov, resp. následného zaistenia majetku a výnosov z trestnej činnosti.

Dňa 17. marca 2022 bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. 123/2022 Z. z. o centrálno m registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o CRU“). Zákonom o CRU sa mení a dopĺňa aj (A) zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“), (B) zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“), (C) zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred legalizáciou“), a (D) zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej správe“).

→ Cieľ novely

Hlavným cieľom zákona o CRU je transpozícia čl. 32a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19. 6. 2018) (ďalej len „V. AML smernica“), ako aj transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/1153, ktorou sa stanovujú pravidlá uľahčovania využívania finančných a iných informácií na predchádzanie určitým trestným činom, ich odhaľovanie,

vyšetrovanie alebo stíhanie a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2000/642/SVV (Ú. v. EÚ L 186, 11. 7. 2019) (ďalej len „informačná smernica“).

V zákone o CRU majú byť tiež zohľadnené odporúčania výboru Rady Európy MONEYVAL vyplývajúce z jeho piatej hodnotiacej správy o vykonávaní opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v Slovenskej republike a revidované odporúčania FATF (Finančný akčný výbor skupiny G7) z februára 2012, ktoré reagujú na neustály vývoj v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Zákon o CRU zároveň reflektuje požiadavky Európskej komisie na nesprávnu transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 141, 5. 6. 2015) v platno m znení (ďalej len „IV. AML smernica“).

Zákon o CRU pozostáva z 13 paragrafových ustanovení. Na úvod upravuje zákon o CRU najmä predmet zákona, základné pojmy, či samotný centrálno m register účtov a údaje, ktoré sa do neho zapisujú.

„Tento zákon o CRU upravuje zriadenie centrálneho registra účtov a práva a povinnosti súvisiace so zriadením a prevádzkou centrálneho registra účtov“ (ustanovenie § 1 zákona o CRU).

„Na účely zákona o CRU sa rozumie (A) finančnou inštitúciou banka, pobočka zahraničnej banky, platobná inštitúcia, pobočka zahraničnej platobnej inštitúcie, inštitúcia elektronických peňazí, pobočka zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí, obchodník s cennými papiermi a pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi, (B) účto m platobný účet, vkladový účet, účet stavebného sporiteľa a účet majiteľa zaknihovaného cenného papiera, (C) kliento m (1) majiteľ účtu alebo osoba oprávnená nakladať s finančnými prostriedkami alebo cennými papiermi

na účte, **(2)** nájomca bezpečnostnej schránky alebo osoba oprávnená nakladať s obsahom bezpečnostnej schránky, **(3)** osoba, ktorá koná v mene osoby uvedenej v prvom bode alebo druhom bode“ (ustanovenie **§ 2** zákona o CRU).

„Zriaďuje sa centrálny register účtov. Centrálny register účtov je informačný systém verejnej správy, ktorý sa vedie na účel uľahčenia prístupu orgánov uvedených v ustanovení **§ 5 ods. 1** zákona o CRU (ďalej len „oprávnený orgán“) k údajom o účtoch a bezpečnostných schránkach vedených alebo prenášaných na území Slovenskej republiky v rozsahu podľa ustanovenia **§ 4 ods. 1** zákona o CRU“ (ustanovenie **§ 3 ods. 1** zákona o CRU). „Správcom a prevádzkovateľom centrálného registra účtov je Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“)“ (ustanovenie **§ 3 ods. 2** zákona o CRU).

„Do centrálného registra účtov sa zapisujú tieto údaje a ich zmeny: **(A)** názov, adresa sídla a identifikačné číslo finančnej inštitúcie, ktorá vedie účet alebo prenáša bezpečnostnú schránku, **(B)** dátum založenia účtu, **(C)** dátum začatia prenájmu bezpečnostnej schránky, **(D)** číslo účtu a medzinárodné bankové číslo účtu IBAN, ak bolo pridelené, **(E)** jednoznačné označenie bezpečnostnej schránky, **(F)** identifikačné údaje klienta v rozsahu **(1)** meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresa trvalého pobytu alebo iného pobytu, ak ide o fyzickú osobu, **(2)** údaje podľa prvého bodu, obchodné meno, adresa miesta podnikania a identifikačné číslo, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, **(3)** názov, adresa sídla a identifikačné číslo, ak ide o právnickú osobu, **(G)** meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené a adresa trvalého alebo iného pobytu konečného užívateľa výhod klienta, **(H)** dátum vzniku a zániku oprávnenia klienta na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte, **(I)** dátum zrušenia účtu, **(J)** dátum ukončenia prenájmu bezpečnostnej schránky“ (ustanovenie **§ 4 ods. 1** zákona o CRU).“

„Finančná inštitúcia je povinná zasielať údaje o vzniku, zmene alebo zániku údajov uvedených v ustanovení **§ 4 ods. 1** zákona o CRU do centrálného registra účtov elektronicky, a to do konca nasledujúceho dňa od vzniku, zmeny alebo zániku údajov uvedených v ustanovení **§ 4 ods. 1** zákona o CRU“ (ustanovenie **§ 4 ods. 2** zákona o CRU). „Národná banka Slovenska a centrálny

depozitár cenných papierov sú povinní zasielať údaje o účtoch, ktoré vedú, do centrálného registra účtov podľa ustanovenia **§ 4 ods. 2** zákona o CRU; táto povinnosť sa nevzťahuje na účty, ktoré Národná banka Slovenska zriaďuje podľa osobitných predpisov alebo na základe zmluvného vzťahu s medzinárodnými inštitúciami“ (ustanovenie **§ 4 ods. 3** zákona o CRU).

„Finančná inštitúcia, Národná banka Slovenska a centrálny depozitár cenných papierov zodpovedajú za správnosť a úplnosť údajov, ktoré poskytnú do centrálného registra účtov. Na účel prvej vety sa za správne a úplné údaje považujú tie údaje, ktoré finančná inštitúcia, Národná banka Slovenska a centrálny depozitár cenných papierov uchovávajú vo svojich informačných systémoch. Ministerstvo financií nekontroluje správnosť a úplnosť údajov pri ich poskytovaní finančnou inštitúciou, Národnou bankou Slovenska alebo centrálnym depozitárom cenných papierov do centrálného registra účtov a nezodpovedá za správnosť a úplnosť takto prijatých údajov“ (ustanovenie **§ 4 ods. 4** zákona o CRU). „Údaje podľa ustanovenia **§ 4 ods. 1** zákona o CRU sa v centrálnom registri účtov uchovávajú päť rokov od 1. januára roku nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k zrušeniu účtu alebo skončeniu prenájmu bezpečnostnej schránky; po uplynutí tejto lehoty sa údaje z centrálného registra účtov vymažú“ (ustanovenie **§ 4 ods. 5** zákona o CRU).

Zákon o CRU sa vo svojich ďalších častiach zaoberá najmä problematikou poskytovania údajov z centrálného registra účtov a samotnej prevádzky centrálného registra účtov.

„Údaje z centrálného registra účtov sa poskytujú **(A)** osobitnému útvaru služby finančnej polície Policajného zboru na účel plnenia úloh podľa osobitného predpisu, **(B)** orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu na účel trestného konania, **(C)** Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, colnému úradu a daňovému úradu na účel výkonu správy daní a colného dohľadu, **(D)** Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky na účel odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti, **(E)** službe kriminálnej polície, službe finančnej polície a inšpekčnej službe Policajného zboru na účel odhaľovania trestných činov, zisťovania ich páchatelov a pátrania po nich, **(F)** službe finančnej polície Policajného zboru na účel plnenia úloh podľa osobitného predpisu o preukazovaní pôvodu majetku, **(G)** Národnému

bezpečnostnému úradu, Slovenskej informačnej službe, Vojenskému spravodajstvu a Policajnému zboru na účel vykonávania bezpečnostných previerok v ich pôsobnosti podľa osobitného predpisu, **(H)** Slovenskej informačnej služby na účel boja proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu podľa osobitného predpisu, **(I)** Vojenskému spravodajstvu na účel plnenia úloh podľa osobitného predpisu, **(J)** Kriminálnemu úradu finančnej správy na účel **(1)** odhalovania trestných činov, zisťovania ich páchatelov a pátrania po nich, **(2)** ich poskytnutia Európskemu úradu pre boj proti podvodom, **(K)** ministerstvu financií v súvislosti s uplatňovaním medzinárodných sankcií podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 5 ods. 1** zákona o CRU).

„Údaje z centrálneho registra účtov sa poskytujú elektronicky priamym, nepretržitým a diaľkovým spôsobom. Každá fyzická osoba, ktorá v mene oprávneného orgánu žiada o poskytnutie údajov z centrálneho registra účtov (ďalej len „používateľ“), musí mať pridelený jedinečný identifikátor. Používateľ môže žiadať o poskytnutie údajov z centrálneho registra účtov až po uvedení účelu vyhľadávania a po označení konania, na účel ktorého sa majú poskytnúť údaje z centrálneho registra účtov“ (ustanovenie **§ 5 ods. 2** zákona o CRU).

„Údaje z centrálneho registra účtov sa spôsobom podľa ustanovenia **§ 5 ods. 2** zákona o CRU poskytujú na základe zadania **(A)** medzinárodného bankového čísla účtu IBAN, **(B)** čísla účtu alebo označenia bezpečnostnej schránky a identifikácie finančnej inštitúcie, ktorá účet vedie alebo prenájma bezpečnostnú schránku, **(C)** rodného čísla fyzickej osoby alebo mena, priezviska a dátumu narodenia fyzickej osoby, **(D)** identifikačného čísla fyzickej osoby - podnikateľa alebo jeho obchodného mena a dátumu narodenia, alebo **(E)** identifikačného čísla právnickej osoby alebo jej názvu a identifikačného čísla prideleného v zahraničí alebo adresy jej sídla“ (ustanovenie **§ 5 ods. 3** zákona o CRU). „Údaje z centrálneho registra účtov sa spôsobom podľa ustanovenia **§ 5 ods. 2** zákona o CRU poskytujú aj na základe zadania neúplných údajov podľa ustanovenia **§ 5 ods. 3** zákona o CRU. Zadávať neúplné údaje možno len vtedy, ak nie sú k dispozícii úplné údaje, a to ani po preverení týchto údajov v iných dostupných registroch“ (ustanovenie **§ 5 ods. 4** zákona o CRU).

„Pri prevádzke centrálneho registra účtov uplatňuje ministerstvo financií také organizačné, personálne, kontrolné a technické opatrenia, aby bola zaistená primeraná bezpečnosť údajov uchovávaných v centrálnom registri účtov vrátane ich ochrany pred neoprávneným spracúvaním, zneužitím, stratou, zničením alebo poškodením“ (ustanovenie **§ 6 ods. 1** zákona o CRU). „Oprávnené orgány uplatňujú pri spracúvaní údajov z centrálneho registra účtov obdobné opatrenia, ako sú uvedené v ustanovení **§ 6 ods. 1** zákona o CRU, najmä zabezpečujú kontrolu dodržiavania zákona o CRU a osobitných predpisov pri poskytovaní údajov z centrálneho registra účtov a kontrolu opodstatnenosti žiadostí o poskytnutie údajov z centrálneho registra účtov. O zistených nedostatkoch a spôsobe ich odstránenia oprávnené orgány informujú ministerstvo financií“ (ustanovenie **§ 6 ods. 2** zákona o CRU).

„Finančné inštitúcie, Národná banka Slovenska a centrálny depozitár cenných papierov uplatňujú pri zasielaní údajov do centrálneho registra účtov také organizačné, personálne, kontrolné a technické opatrenia, aby bola zaistená primeraná bezpečnosť údajov zasielaných do centrálneho registra účtov vrátane ich ochrany pred neoprávneným spracúvaním, zneužitím, stratou, zničením alebo poškodením“ (ustanovenie **§ 6 ods. 3** zákona o CRU). „Ministerstvo financií je oprávnené vyžadovať od oprávnených orgánov, finančných inštitúcií, Národnej banky Slovenska a centrálneho depozitára cenných papierov preukázanie splnenia opatrení podľa ustanovenia **§ 6 ods. 2 a 3** zákona o CRU. Na tento účel sú oprávnené orgány, finančné inštitúcie, Národná banka Slovenska a centrálny depozitár cenných papierov povinné poskytnúť ministerstvu financií primeranú súčinnosť“ (ustanovenie **§ 6 ods. 4** zákona o CRU).

„Na spracúvanie osobných údajov v centrálnom registri účtov sa vzťahujú osobitné predpisy“ (ustanovenie **§ 6 ods. 5** zákona o CRU). „Fyzická osoba má právo na informácie a prístup k osobným údajom, ktoré sú o nej uchovávané v centrálnom registri účtov, podľa osobitného predpisu okrem informácie o tom, ktorému oprávnenému orgánu a kedy boli poskytnuté údaje uchovávané o nej v centrálnom registri účtov, a to päť rokov od ich poskytnutia oprávnenému orgánu. Právnická osoba má právo raz ročne sa bezplatne oboznámiť s informáciami, ktoré sú o nej uchovávané v centrálnom registri účtov, v rovnakom rozsahu ako fyzická osoba podľa prvej vety“ (ustanovenie **§ 6 ods. 6** zákona o CRU).

„Žiadosť, ktorou fyzická osoba alebo právnická osoba žiada o informácie a osobné údaje podľa ustanovenia § 6 ods. 6 zákona o CRU, sa podáva v listinnej podobe alebo elektronickej podobe ministerstvu financií; na jej vybavenie sa primerane vzťahuje osobitný predpis. Ministerstvo financií uchováva záznamy o týchto žiadostiach päť rokov od vytvorenia záznamov“ (ustanovenie § 6 ods. 7 zákona o CRU). „Údaje poskytnuté do centrálneho registra účtov alebo z centrálneho registra účtov zostávajú predmetom bankového tajomstva alebo chránenými údajmi podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 6 ods. 8 zákona o CRU).

„Ministerstvo financií pri prevádzke centrálneho registra účtov uchováva logy. Logy obsahujú (A) označenie konania, na účel ktorého sa poskytnú údaje z centrálneho registra účtov, (B) dátum a čas vyhľadávania, (C) jedinečný identifikátor výsledkov, (D) označenie oprávneného orgánu, (E) jedinečný identifikátor používateľa, (F) typ zadaných údajov podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona o CRU“ (ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o CRU).

„Ministerstvo financií môže logy použiť výlučne v súlade s osobitnými predpismi na účel monitorovania ochrany osobných údajov vrátane kontroly prípustnosti žiadosti a overovania zákonnosti spracúvania osobných údajov a na zabezpečenie integrity a bezpečnosti osobných údajov“ (ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o CRU). „Logy sa uchovávajú desať rokov od ich vytvorenia. Logy možno uchovávať aj dlhšie, ak je to potrebné na účel uvedený v ustanovení § 7 ods. 2 zákona o CRU“ (ustanovenie § 7 ods. 3 zákona o CRU).

„Logy pravidelne kontrolujú osoby určené ministerstvom financií“ (ustanovenie § 7 ods. 4 zákona o CRU). „Na účel podľa ustanovenia § 7 ods. 2 zákona o CRU ministerstvo financií na požiadanie sprístupní logy (A) Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, (B) Úradu inšpekčnej služby, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti Policajného zboru, (C) Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti prokuratúry, (D) finančnej správy, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti finančnej správy, (E) Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti

súdov, (F) Slovenskej informačnej služby, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti Slovenskej informačnej služby, (G) Vojenskému spravodajstvu, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti Vojenského spravodajstva, (H) Národnému bezpečnostnému úradu, ak ide o logy vytvorené z činnosti používateľa, ktorý patrí do pôsobnosti Národného bezpečnostného úradu“ (ustanovenie § 7 ods. 5 zákona o CRU).

Zákon o CRU obsahuje aj právnu úpravu dohľadu nad dodržiavaním povinností, ktoré samotný zákon o CRU ustanovuje a sankcií, aplikovateľných pre prípad ich nedodržania.

„Dohľad nad plnením povinností finančných inštitúcií a centrálneho depozitára cenných papierov pri poskytovaní údajov do centrálneho registra účtov podľa zákona o CRU vykonáva Národná banka Slovenska“ (ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o CRU). „Na účel výkonu dohľadu má Národná banka Slovenska prístup k údajom v centrálnom registri účtov. Na poskytovanie údajov z centrálneho registra účtov na účel výkonu dohľadu Národnou bankou Slovenska sa primerane použije ustanovenie § 5 zákona o CRU“ (ustanovenie § 8 ods. 2 zákona o CRU).

„Národná banka Slovenska môže uložiť pokutu do 500 000 eur finančnej inštitúcii alebo centrálnemu depozitáru cenných papierov, ktorý (A) poskytne do centrálneho registra účtov nesprávne alebo neúplné údaje podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o CRU, (B) neposkytne údaje podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o CRU do centrálneho registra účtov spôsobom alebo v lehote podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o CRU, alebo (C) neposkytne údaje do centrálneho registra účtov v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o CRU“ (ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o CRU). „Národná banka Slovenska uloží pokutu od 10 000 eur do 1 000 000 eur finančnej inštitúcii alebo centrálnemu depozitáru cenných papierov, ktorý sa dopustí konania podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o CRU opakovane do dvoch rokov od nadobudnutia právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o uložení pokuty podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o CRU“ (ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o CRU).

„Pri ukladaní pokuty Národná banka Slovenska prihliada na závažnosť, rozsah, dĺžku trvania, následky a povahu zisteného nedostatku“ (ustanovenie § 9 ods. 3 zákona o CRU). „Pokutu

podľa ustanovenia **§ 9 ods. 1 alebo 2** zákona o CRU možno uložiť do troch rokov odo dňa, keď Národná banka Slovenska zistila porušenie povinnosti, najneskôr však do desiatich rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo“ (ustanovenie **§ 9 ods. 4** zákona o CRU).

Na záver prináša zákon o CRU aj presné podmienky uvedenia centrálného registra účtov do praxe.

„Ministerstvo financií vypracúva súhrnnú správu o prevádzke centrálného registra účtov za kalendárny rok, ktorej súčasťou je aj počet vyhľadávaní podľa oprávnených orgánov, popis prijatých opatrení podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 až 3** zákona o CRU a informácie o finančných nákladoch spojených s prevádzkou centrálného registra účtov“ (ustanovenie **§ 10 ods. 1** zákona o CRU). „Správu podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1** zákona o CRU predkladá ministerstvo financií každoročne do 31. marca výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre financie a rozpočet“ (ustanovenie **§ 10 ods. 2** zákona o CRU).

„Ministerstvo financií uvedie centrálny register účtov do prevádzky 1. januára 2023“ (ustanovenie **§ 11 ods. 1** zákona o CRU). „Finančné inštitúcie, Národná banka Slovenska a centrálny depozitár cenných papierov sú povinné zaslať do centrálného registra účtov správne a úplné údaje podľa ustanovenia **§ 4 ods. 1** zákona o CRU o účtoch a bezpečnostných schránkach existujúcich ku dňu zaslania údajov, ako aj údaje podľa ustanovenia **§ 4 ods. 1** zákona o CRU, ktoré vznikli, zmenili sa

alebo zanikli od 1. januára 2018, ak ich evidujú vo svojich systémoch, do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacieho predpisu podľa ustanovenia **§ 12** zákona o CRU“ (ustanovenie **§ 11 ods. 2** zákona o CRU).

„Ministerstvo financií vydá do 1. júla 2022 všeobecne záväzný právny predpis, ktorým ustanoví **(A)** podrobnosti o zasielaní údajov do centrálného registra účtov podľa **ustanovenia § 4 ods. 1 až 3** zákona o CRU, **(B)** podmienky na pridelenie a používanie jedinečného identifikátora používateľa podľa ustanovenia **§ 5 ods. 2** zákona o CRU, **(C)** podrobnosti o opatreniach podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 až 4** zákona o CRU, **(D)** podrobnosti o zasielaní údajov do centrálného registra účtov podľa ustanovenia **§ 11 ods. 2** zákona o CRU“ (ustanovenie **§ 12** zákona o CRU). „Zákonom o CRU sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe“ (ustanovenie **§ 13** zákona o CRU).

V súvislosti s prijatím zákona o CRU odkazujeme na jeho plné znenie, vrátane zmien a doplnení, ktoré priniesol do zákona o bankách, zákona o cenných papieroch, zákona o ochrane pred legalizáciou a zákona o finančnej správe.

→ Účinnosť novely

Zákon o CRU nadobudol účinnosť dňa **01. mája 2022**.

Informácie uvedené v bulletíne ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy kerteszova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2022